

Aan de Redactie van

„DE HERAUT“

96, Warmoesstraat,

AMSTERDAM.

Theologische School en der Vrije Universiteit, gemeenschappelijke pogingen worden aangewend, om te komen tot eenheid in de opleiding tot den dienst des Woord, voor de Gereformeerde kerken in Nederland.

Namens de classis Edam,
G. VAN WIJNGAARDEN, Scriba.

Buitenland.

Noord-Amerika. Moelijkheden waarmede Nederlandsche en Deutsche kerken hebben te worstelen.

Het verwondert ons steeds, wanneer wij den toestand van het onderwijs in Noord-Amerika inzien, dat de Christenen aldaar niet krachtiger ook op politiek terrein den strijd aanbinden voor de bijzondere Christelijke school. Wel is waar, wordt op de openbare school in de Verenigde Staten de Bijbel gelezen, maar wijl die school moet toegankelijk zijn voor kinderen van alle gezindten (en het gezindten-aantal is legio) kan en mag het onderwijs niet een positief Christelijk karakter dragen.

Wel zijn er bijzondere Gereformeerde, Lutherische en andere scholen. Maar deze verkeeren in een kwijnenden toestand. De openbare, neutrale scholen staan voor alle kinderen open, en als daarvan gebruik gemaakt wordt, becoft men daarvoor geen penning schoolgeld te betalen. Omdat de openbare school door alle bevestigende burgers onderhouden wordt, zijn de schoolgebouwen en de leermiddelen in een uitstekenden toestand, terwijl de onderwijzers uit de openbare kassen ruim bezoldigd worden. De bijzondere scholen kunnen daartegen niet concurreren. Men moet zich behelpen met onvoldoende leermiddelen, terwijl men ook geen voldoende aantal onderwijzers kan aanstellen. Het gevolg is, dat de bijzondere scholen in miscrediet geraken. Ze krijgen haast geen kinderen en komen daardoor steeds meer in verval. Dat is vooral het geval in het oostelijk deel van het land. Daaruit is de bloei der Zondagsscholen in Amerika te verklaren. Die scholen moeten goed maken of aanvullen, wat de openbare scholen bederven of missen. Er is nog een zaak, waardoor de bijzondere scholen niet tot bloei kunnen komen. De Lutherische en Gereformeerde kerken in Noord-Amerika, zijn voor een groot deel vergaderd uit landverhuizers uit Nederland, Duitsland enz. Die landverhuizers betrekken predikanten, die in de Nederlandsche, Deutsche, Zweedsche taal hun het Woord van God moeten verkondigen. Maar de kinderen der emigranten leerden over het algemeen in de Engelse taal uitdrukken, en hunne kindskinderen kennen de taal hunner vaderen haast in het geheel niet meer. Het gevolg daarvan is natuurlijk, dat het opkomend geslacht de kerken, waarin in 't Hollandsch, Duitsch, Zweedsch gepredikt wordt, niet meer bezoeken. Wanneer zij ter kerk gaan, is het bij de Episcopalen, Presbyterianen en anderen, in welke gemeenten men in 't Engelsch het Evangelie verkondigt. Sommige Deutsche kerken hebben, om toch niet alle leden te verliezen, weekgodsdienst oefeningen georganiseerd, waarbij dan in het Engelsch gepredikt wordt. Maar het blijkt, dat op den duur daarmede de gemeente niet bijeengehouden wordt. Daarom ging men er toe over, bijzondere scholen te stichten, alwaar de kinderen niet alleen in Gods Woord en in den Catechismus, maar ook in de taal hunner kerk werden onderwezen. Sommigen vinden dit onnoodig en laten hunne kinderen stichting zoeken in een kerk, waarin in het Engelsch gepredikt wordt, overtuigd, dat, indien men in Amerika zijn tweede vaderland gevonden heeft, men ook de taal die daar gesproken wordt, dient over te nemen. Eene school, die als de meeste Christelijke scholen is ingericht, achtte men daarom onbruikbaar. Uit dit alles is het te verklaren, dat het bijzonder onderwijs in Noord-Amerika niet tot ontwikkeling komen kan.

Het vraagstuk van de taal is evenzeer voor de school als voor de kerk schier niet op te lossen. Voor het vergaderen van de aankomende landverhuizers is het noodig, dat in het Nederlandsch of Duitsch gepredikt wordt. Maar om het opkomend geslacht bij de kerk der vaderen te houden, en te verhinderen, dat het naar de Engelse bisschoppelijke kerk overgaat, en er tegen te arbeiden, dat de jongelieden niet tot onkerkelijkheid of onverschilligheid vervallen, moet er in het Engelsch gepredikt worden. De predikanten die de Gereformeerde of Lutherische kerken dienen, werden in den regel beroepen met het oog op de oudere leden, die aan de taal van het oude vaderland gehecht zijn.

Zoolang er nu maar genoeg landverhuizers uit Nederland, Duitsland enz. komen, kunnen de kerken die eene niet-Engelse taal hebben, zich wel staande houden, door toevoer van buiten. Doch nu die stroom trager vloeit, hebben voo al de Deutsche Lutherische gemeenten een zwaren strijd voor haar bestaan.

Dat die moeilijkheid van de taal niet de eenige is, waarmede de kerken in Amerika te

worstelen hebben, blijkt uit het volgende stukje van Prof. Dosker, dat wij in de *Hofe* van 16 Jan. vonden:

„Dat wij hier in de zestiende eeuw een groote geestelijke worsteling tegemoet gaan, wordt door niemand betwijfeld. Een stroom van beslist moderne gevoelens heeft zich over ons ontlaat en de wateren worden steeds breder en dieper. Een beroemd Amerikaansch predikant te Grand Rapids sprak het, in een onlangs gehouden vergadering van de predikanten dier stad, openlijk uit — dat men betrekkelijk weinig meer maakte van den dood van Christus, het ging om Zijn leven meer dan om Zijn dood. De heil bestaat in het proeven van de vruchten der zonde, de hemel is het genot der deugd. Beiden behooren tot dit leven. — Die klanken zijn voor ons, die het Nederlandsch modernisme kennen, zoo droefvuldig bekend. Daar maakte het modernisme *fiasco*, hier zal het dat zeker ook doen. Maar o de bange dagen, die tusschen den terugkeer des verloren zoons liggen en tusschen zijn heengaan! O de zwijnendraf in plaats van brood, de slavernij in den vreemde, inplaats van het kinschap in 's vaders huis! Laat ons waken en bidden, opdat wij niet in verzoeking komen.“

Gemengd nieuws.

Men deelt in de bladen mede, dat in Spanje een 3 a 400 priesters in opstand verkeeren tegen hunne bisschoppen. Zij beklagen zich over het despotisme, waarmede de over hen gestelde kerkelijke overheid handelt. De ontevreden priesters hebben een woordvoerder in den geestelijke Prijs y Ordes, die een eigen orgaan *El Urban* redigeert. Doch dit werd van hooger hand opgeheven. De oproerige priesters hebben toen een ander blad opgericht onder den titel van *El Comopolito*, en om bevrijd te blijven van de inmenging der Spaansche regering, droeg men de uitgave daarvan op aan een Engelschen uitgever te Barcelona.

Wij hebben niet veel verwachting van deze beweging, evenmin als van die in Frankrijk waar onderscheiden Roomsche priesters het juk der Hierarchy schijnen moede te zijn, zonder zich onder het zachte juk van Christus te willen buigen. Het komt ons voor, dat het streven van de Spaansche en Fransche priesters, die hunne ondergeschikte positie moede zijn, behoudens enkele uitzonderingen, voortkomt uit het revolutionaire beginsel. Wanneer men zich van Rome afscheidt, omdat men door den geest der revolutie is aangegrepen dan vinden wij hierin niets verblijdend. Daarom zwepen wij niet met de slo van Rome's beweging in Oostenrijk omdat wij vrezen dat het beginsel dat alleen den stoot geven kan tot ware reformatie, ontbreekt.

Dat de Roomsche regeringen weinig met der gelijke bewegingen ingesnoemen zijn, is te verstaan.

Te Frankfurt is de laatste Rothschild gestorven. Het is bekend, dat het geslacht der Rothschilds zijn bakermat in Frankfurt heeft gehad, in welke stad er jaren lang joodische kapitalisten van dien naam woonden. De laatste financier van dien naam had een pater Jesuit tot onderwijzer van zamenlevingstegenstande werd hij een ijverig voorvechter voor de instellingen van Mozes en van den Talmud. Niemand hield getrouwen den Sabbath dan hij, ook was hij de weldoener van zijn volk, daarvoor offerde hij elk jaar zeer veel behalve het tiende deel van zijn inkomsten. Ook door zijn gronlige kennis van den Talmud en door zijn ijver voor allerlei philanthropische stichtingen voor de armen van zijn volk, had hij grooten invloed. Menschen die hem in zijn arbeid gekend hebben, zeggen dan ook, dat zijn voorbeeld te schamen was voor menig belijder van den Christus.

WINCKEL.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wirdum, D. Pol, cand. te Kampen. — Ooigenslaan, J. A. Mulder, te Kockengen. — Heteren en Randwijk, J. E. Goudappel, cand. te Delft. — Oldekerk, G. Wierma, te Steen. — AANGENOMEN: Grijskerke, J. J. Koopmans, te Heinkensand. — Almelo, P. A. Veenhuizen, te Workum. — Noord-Scharwoude c. a., J. Schoonhoven, cand. te Alkmaar.

BEDANKT: Lollum c. a., W. W. Meijnen, te Wirdum c. a., O. en W. Souburg, W. den Hengst te Veenendaal. — Heerjansdam, Waddingsveen, Woon c. a. en Koudekerke, J. Schoonhoven, cand. te Alkmaar. — Gouda B en Anjum J. A. de Vries, te Fijnaart c. a., Zevenbergen, J. Douma, te Spijkernisse. — Herwijnen, J. W. A. Notten te Velp.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Maassluis, J. D. Idenburg, te Hillegeraberg. — Middelburg (vac. Dr. A. B. ter Haar Rouman), H. Jonker, te Hattem. — Makkum, W. Voors, te Haskerhorne. — Oosterzee en Echten, J. Ankermann, cand. te Utrecht. — Holwerd, J. Buiskool, te Anloo. — Eisinge, J. A. de Vries, te Visvliet. — Renswoude, J. E. Bijl, cand. te Delft. — Aduard, J. Rans, cand. te Leiden.

AANGENOMEN: Bakkeveen, A. Tiesen, cand. te Groeningen. — Borculo, W. D. van Leeuwen Boomkamp, te Zwarteveen.

BEDANKT: Krommeniedijk en Hoogwoud, A. J. Werner, te Hem c. a., Oostende, R. Torenbeek, te Vollenhove. — Goudriaan c. a., O. Groenewoud, te Ee. — Elst en Moerdijk, P. Gijzen, cand. te Aalsmeer. — Ouddorp, G. Slagmolen, te Herkingen. — Beusichem, Th. H. Ph. van Papenrecht, te Nieuwland. — Meenwen, J. P. L. A. de Jagher, cand. — Reilen, H. A. E. Heineken te Hijkersmilde en Kloosterveen.

Advertentien.

De Heer en Mevrouw J. SCHIPPERS—DE NIET, geven kennis van de geboorte van een ZON.

Vlaardingen, 1 Maart 1901.

Heden overleed in haren Heere en Heiland, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn geliefde Echtgenoot en der kinderen zorgdragende Moeder,
TRIJNTJE PEEREDOOM,
in den ouderdom van ruim 56 jaren.
K. VISSER.
Marken, 5 Maart 1901.

Langs dezen weg danken wij allen voor de belangstelling en deelneming ons betoonde na het ontlapen van mijne Echtgenoot, onze Moeder en Behuwdmoeder.

G. DE RIDDER.
A. C. DE RIDDER. *Alfen a'd Rijn*.
G. J. DE RIDDER.
M. DE RIDDER—VELDEERS.
A. E. CHR. DE RIDDER.

Amsterdam, 7 Maart 1901.

Voor de vele buitengewone en hartelijke deelneming mij betoonde, bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoot,
Mej. C. J. DE SWAAFF, geb. Hess,
betuig ik, ook namens wederzijdsche Familie, mijn hartelijken dank.

De Heere maakt alles wel.

W. N. DE SWAAFF.

's Gravenhage, 9 Maart 1901.
Rembrandtstraat 83.

Packard Orgels,
Esteij Orgels,
Chicago Orgels,
Karn Orgels,
Doherty Orgels.

Steeds in groote sortering voorhanden in de Magazijnen van

GOLDSCHMEDING'S
ORGELHANDEL,
Warmoesstraat 141 en
Keizersgr. 303, h. Wolvenstr.,
AMSTERDAM.

Uitnodiging tot kennismaking.
Catalogus op aanvraag gratis.

Binnen enkele dagen verschijnt:

De authentieke Tekst

der

Liturgische geschriften,

GEHANDHAARD TEGEN

Prof. Dr. M. A. GOOSZEN,

DO R.

Dr. H. H. KUYPER,

Hoogleraar aan de Vrije Universiteit.

Prijs f 0.60.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL.

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

In geval een van beide op eenig voorwerp ontbreekt, kan ik voor de denge

lijkheid niet instaan.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk.

ONDER REDACTIE VAN

A. I. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 nummers à 16 pagina's en 12 nummers à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het N°. van 7 Maart 1901: Aan Hare Majesteit Koningin Wilhelmina; De

gelijkenissen onzes Heeren; Op de eilanden; Hoe zij er uitgaat; Waarmee te beginnen; Een

voetreis door het Jotunheim (Noorwegen), (met plaat); Een menschevriend; „De Chineseke

kwetie" van Henri Borel; Elia op Carmel en in de woestijn; De gulzigste; Uit het Leven;

(Dare wijn; Grijske haren; Huwelijks tusschen neef en nicht; Licht en gezondheid; Levens-

duur; Lang leven;) Baas boven baas.

Amsterdam.

Pretoria.

Levensverzekering-Maatschappij

„NEW-YORK“

Opgericht in 1845.

Directie voor Nederland:

455 Keizersgracht, Amsterdam, in het Gebouw der Maatschappij.

Deze Maatschappij biedt in haar

WERELDPOLIS

meer WAARBORGEN, VRIJHEDEN en VOORDEELEN aan dan welke andere

Maatschappij ook.

Aetieve Vertegenwoordigers vinden op zeer gunstige

voorwaarden plaatsing.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,
(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),
Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNING VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

BREEBAART'S
ORGELHANDEL,
Damrak 22, Amsterdam.
Vraag Catalogi.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

ZADEN
VOOR
ELKEN
TUIN.
D. TURKENBURG,
Hofleverancier
van Hare Majesteit
Koningin Wilhelmina,
BODEGRAVEN.
De Pijscourant van Zaden van
ruim 1200 soorten van Groen-
ten, Kruiden, Bloemen, Landbouw-
gewassen enz. enz., van afbeel-
dingen voorzien, is
gratis verkrijgbaar.
De levering der zaden is franco,
ook bij kleine hoeveelheden.

A. DE ROODE & Co.,
(SCHIEDAM, Opggericht 1878.)

PAIRIKANTEN VAN

Oleïne en Loog.

Zeepoeder en Vetsaagmeel.

Prima qualiteiten, concurrerende prijzen.

Homoeopathische Apotheek

van

ALBERT SOMMER,

Duitich gesproken Apotheek,

Heiligenweg, hoek Singel, Amsterdam.

Alle mijne geneesmiddelen komen in den handel onder nevens

staand handelsmerk. Ik verzoeck dus mijne clientele wel te willen

letten op dit fabrieksmerk en tevens op het etiket der flesschen,

dragende den naam der firma.

Homoeopathische Apotheek ALBERT SOMMER, Amsterdam.

In geval een van beide op eenig voorwerp ontbreekt, kan ik voor de denge

lijkheid niet instaan.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk.

ONDER REDACTIE VAN

A. I. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 nummers à 16 pagina's en 12 nummers à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het N°. van 7 Maart 1901: Aan Hare Majesteit Koningin Wilhelmina; De

gelijkenissen onzes Heeren; Op de eilanden; Hoe zij er uitgaat; Waarmee te beginnen; Een

voetreis door het Jotunheim (Noorwegen), (met plaat); Een menschevriend; „De Chineseke

kwetie" van Henri Borel; Elia op Carmel en in de woestijn; De gulzigste; Uit het Leven;

(Dare wijn; Grijske haren; Huwelijks tusschen neef en nicht; Licht en gezondheid; Levens-

duur; Lang leven;) Baas boven baas.

Amsterdam.

Pretoria.

Levensverzekering-Maatschappij

„NEW-YORK“

Opgericht in 1845.

Directie voor Nederland:

455 Keizersgracht, Amsterdam, in het Gebouw der Maatschappij.

Deze Maatschappij biedt in haar

WERELDPOLIS

meer WAARBORGEN, VRIJHEDEN en VOORDEELEN aan dan welke andere

Maatschappij ook.

Aetieve Vertegenwoordigers vinden op zeer gunstige

Dezer dagen zag het licht:

Gods kinderen van Ur

DOOR

J. H. FERINGA.

MET TALRIJKE ILLUSTRATIEN VAN

CHR. KOPPENOL.

(I. Het land, dat Ik u wijzen zal; II. De

stad van den Vredesvorst; III. De gunsteling van

Abraham; IV. Hebreërs in Egypte; V. De poort

van Hebron; VI. De dienstbaarheid in Israël;

VII. In dagen van strijd; VIII. Het nieuwe

Jerusalem.

Prijs f 4.75. In fraaijen stempelband f 5.50.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

Amsterdam. VOORHEEN

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Bij A. GEZELLE MEERBURG te Huisden

is verschenen:

Eene van de oorzaken der Krank-

zuchtigheid.

Misbruik van sterken drank,

door J. H. A. VAN DALE,

Geneesheer-Diracur van „Veldwijk“.

TWEDE DRUK.

Uitgegeven door de Geref. Vereeniging

tot Drankbestrijding. (Prijs 10 cts.)

Alle solide boekhandelaren nemen bestel-

lingen aan en tegen toezending van het bedrag

wordt deze brochure franco gezonden door den

uitgever.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer E. H. Chardon te Zegwaard:

uit Leidscherdam f 4; uit Nootdorp f 2.50;

uit Soetermeer f 11; uit Voorburg f 50; uit

Zegwaard f 21.50; samen f 89; door den heer

T. Kuiper te Hilversum f 2.50; door den heer

M. Hilverda te Abbeja f 26; door den heer

J. Verburg te Zegveld uit Kockengen f 2; uit

Vleuten f 2.50; samen f 4.50; van mej. D. v.

B. te B. f 2; door den heer A. Fijnvandraat te

Harderwijk uit Nunspeet f 3.50; door den heer

J. Ouborg te Dordrecht f 172; door den heer

J. Lemson te Ierseke f 11; door den heer C.

Brouwer te Ouderkerk a/d IJssel; uit Krim-

penn a/d IJssel f 1; uit Krimpen a/d Lek f 13;

uit Capelle a/d IJssel f 45; uit Ouderkerk a/d

IJssel f 49; samen f 108; door den heer J.

Cassar te Delfshaven f 61.25; door den heer

K. J. v. d. Wal te Kapelle (Zeeland) f 6.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Oosthem f 7.71; van

idem te Sneek A f 17.88; van de Geref. kerk

te Almelo f 8.01; van idem te Deventer A

f 6.271/2; van idem te Deventer B f 4.471; van

idem te Enschede f 11.411/2; van idem te En-

ter f 2.20; van idem te Haaksbergen f 4.03;

van idem te Hengelo f 5.391/2; van idem te

Hollen f 2.85; van idem te Nijverdal f 9.93;

van idem te Olst f 1.04; van idem te Rijssen

f 2.70; van idem te Vriesenvoer f 1.30; van

idem te Wierden f 2.44; van idem te Wijbe f 6.21;

van idem te Zutphen (halve coll.) f 9.15; bij

den bidstond te Delfshaven f 12.75; gevonden

in de coll. f 1, samen f 13.75.

Aan Schenkingen: